

Kronika 1962

OBSAH

Popis obce, vonkajšie zmeny počas roka	2
Spojenie obcí	2
Turistický ruch	3
Počasia v roku 1962	3
Príroda	3
Obyvateľstvo	4
Rast obyvateľstva k 31. decembru 1962	4
Bytová a stravovacia kultúra	4
Hospodársky život	5
Poľnohospodárstvo.....	5
Priemysel a obchod vo Svidníku	6
Kultúra, šport a školstvo	6
Kultúrny rast obyvateľstva	6
Šport	7
Dukelský beh	8
Inštalovanie múzea	8
Festival vo Svidníku	8
Školstvo	8
Zdravotníctvo	9
Sociálna starostlivosť o deti	9
Verejný život	10
Udalosti miestneho rázu	10
Ohlas udalosti zo štátu XII. zjazd KSČ	10
Ohlas z medzinárodných dôležitých udalosti	11
Ohlas z medzinárodnej situácie	11

Popis obce, vonkajšie zmeny počas roka

Veľké úspechy, ktoré sa dosiahli v rozvoji nášho národného hospodárstva v posledných rokoch umožnili začať s ďalšou výstavbou aj nášho mestečka Svidníka. V roku 1962 popri dokončujúcich prácach pri ústave národného zdravia a kultúrneho domu a popri úspešnej výstavbe na 23 triednej základnej deväťročnej školy pristúpilo sa v tomto roku k ďalším novým stavbám ako dvojposchodového detského domova, domu dôchodcov a žiackeho domu pri OZKN. Treba vyzdvihnúť ten fakt, že v tomto roku bolo dane do používania 90 bytov a započalo sa s výstavbou ďalšou 18 bytovou jednotkou. V dôsledku výstavby 23 triednej školy bolo treba previesť asanáciu domku dvoch učiteľských bytov pri bývalej národnej škole. Pre výstavbu žiackeho domova pri OZKN bolo treba asanovať rodinné drevené domčeky dvoch Mičakovcov, Šmajdy a pripadá do úvahy asanovať ešte dom Rusina.

Taktiež v tomto roku započalo sa s výstavbou kanalizácii hlavnej ulici smerom na Duklu a bočných ulíc.

Poznámka: Pri výstavbe kanalizácii na hlavnej ulici pri vykopávke kanálu naproti Olejárneho domu a mestských WC boli ešte pozostatky kamenného mosta, čo svedčí o tom, že ešte nie tak dávno hlavnou ulicou tiekol potôčik, ktorý je zregulovaný od ÚNZ priamo do Ladamirky.

Mimo toho úspešne napreduje individuálna bytová výstavba a od roku 1955 sa vo Svidníku vybuďovalo 85 rodinných domčekov.

Budova farského úradu, v ktorej žil a zomrel spisovateľ A. Pavlovič, gréckokatolícky farár, bola koncom roku 1962 zbúraná a hneď v blízkosti vybudovaná nová budova pravoslávneho farského úradu. O vybudovanie nového farského domu sa staral miestny pravoslávny farár Ivan Lipták.

Preto s hrdosťou môžeme konštatovať, že každým rokom Svidník sa rozširuje a dostáva vždy novší a krajší vzhľad.

Spojenie obcí

Svidník je spádovou obcou bývalého okresu Svidník. Ľudia z okolitých obcí chodia do Svidníka nakupovať, dochádzajú do zamestnania a deti dochádzajú do škôl. Preto československá štátna automobilová doprava zriadila tieto autobusové linky:

Svidník - Vápeník

Svidník – Dobroslava - Vyšná Pisaná – Dlhoňa,

Svidník – Krajná Porúbka – Šarbov,

Svidník – Šemetkovce – Krajná Bystrá,

Svidník – Príkra – Pstriná,

Svidník – Kečkovce – Šarišské Čierne – Kurimka,

Svidník – Jurková Voľa – Vyšná Jedlová,

Svidník – Roztoky – Nižná Polianka,

Svidník – Hrabovčák – Cernina.

Cez Svidník vedú hlavné autobusové linky:

Prešov – Hanušovce – Svidník – Stropkov,

Bardejov – Zborov – Svidník – Stropkov,
Bardejov – Zborov – Svidník – Dukla.

Turistický ruch

Každým rokom Svidník sa stáva viac a viac vyhľadávaným mestečkom turistiky a rôznymi zájazdmi z celej našej vlasti. Aj tento rok Svidník sa vyznačoval veľkým turistickým ruchom. Podľa záznamov miestneho Turistu, Svidník a Duklu cez rok navštívilo viac ako 330 000 našich turistov a výletníkov, najmä zo škôl a podnikov. V rámci s Poľskou ľudovou republikou Svidník navštívilo viac ako 12 000 občanov poľskej príslušnosti. Aj v tomto roku návštevníci z Poľska sa prevažne zameriavali na nákup obuvi, textilného tovaru a rôznych kozmetických potrieb.

Počasié v roku 1962

V tomto roku v počasí boli zaznamenané vážnejšie výkyvy. Už zima trvala pomerne dlho a preto jarne poľnohospodárske práce sa započali so značným oneskorením a tak prvý krát na družstevné lány vyšli traktory 12. apríla. V mesiaci apríli teplota sa náramne stupňovala a dosahovala až 28°C. Podľa údajov hydrometeorologického ústavu v Prahe zaznamenali najvyššie teploty za posledných takmer 200 rokov. Maximálne teploty, pripadajúce na tieto dni, namerané v roku 1814 (23,6 stupňov), v roku 1943 (25,5 stupňa) sa prekonal na 28°C. Teplé počasie ovplyvnilo aj ovocné stromy, ktoré začali kvitnúť a lesy sa bujne zazelenali. Po teplom apríli nečakane prišiel veľmi chladný a daždivý máj a hneď začiatkom mája teplota poklesla na bod mrazu. Polia a hory zabeleli sa snehom, čo malo neblahoprajný následok na ovocie a zeleninu. Mesiac júl bol zase bohatý na atmosférické opady, čo zase ovplyvnilo práce senokosu. Žatva vo Svidníku sa započala veľmi oneskorene až 6. augusta. Poľnohospodári vynaložili všetko úsilie na rýchly zber obilia, čo im značne dopomáhala mechanizácia ako samoviazače, kombajny a tak heslo za 14-18 dní ukončiť žatvu bolo splnené.

Celé jesenné obdobie bolo veľmi pekné, suché a teplé. Zima sa tiež započala včasnejšie a koncom decembra bola už normálna zima s nočnými mrazmi -18° až -23°C.

Príroda

Počas roka žiadne živelné pohromy ako povodeň, víchor, kamenec, požiar, mandelinka zemiaková. Taktiež neboli pozorované zvláštne zmeny v prírode poľných zvierat a rastlínstva. Ako každý rok, aj toho roku, hniezdila jedna para bocianov na komíne budovy bývalého majiteľa Gerberyho. Z rastlínstva treba poukázať na dobrú úrodu hřívov najmä na Čiernej hore.

Vzhľadom na neobvyklé počasie počas roku bola neobyčajne slabá úroda všetkého druhu ovocia a zeleniny. Zvlášť javil sa nedostatok uhoriek, cibule a cesnaku.

Obyvateľstvo

Rast obyvateľstva k 31. decembru 1962

Podľa evidenčnej štatistiky vedenej na Miestnom národnom výbore je vo Svidníku viac ako 3000 obyvateľov, nepočítajúc do toho prechodne ubytovaných v žiackom domove a v internáte pri OZKN.

Za dva roky prirástlo vo Svidníku viac ako 300 obyvateľov. Tento prírastok nastáva tým, že sa budujú nové bytovky a rodinné domčeky, čím sa umožňuje sťahovanie ľudí do Svidníka, kde majú zárobkové možnosti, najmä v odevnom závode a tak tiež aj v iných podnikoch. V tomto roku len v ojedinelých prípadoch sa presťahovali rodiny zo Svidníka do Prešova alebo do Bardejova, ale prisťahovanie rodín do Svidníka bolo značné o čom svedčí odovzdanie do používania 90 bytov v bytovkách.

Počas roka bolo narodených 54 detí, zomrelo 12 ľudí, z toho 8 žien. Len v jednom prípade zomrelo dvojročné dieťa, ostatní zomrelí boli prestarli vo veku nad 60 rokov.

Občianskych sobášov bolo uzavretých 24. Treba poznamenať že občianske sobáše sa uzatvárajú na miestnom národnom výbore vo zvláštnej vybavenej sobášnej miestnosti. Celý ceremoniál sobášu vykonáva predseda MNV Kostík Jozef s matrikárkou Annou Novotnou. Po ukončení oficiálneho obradu mladoženíchov pozdravujú pionieri s kyticou kvetou. Niektorí mladomanželia ešte potom uzatvárajú cirkevný sobáš v pravoslávnej cirkvi alebo v rímskokatolíckom kostole. Právoplatný je len uzavretý občiansky sobáš.

Súdne rozvedených v tomto roku vo Svidníku nebolo.

Vraždy, zločiny, nešťastia, úrazy, význačné tresty obyvateľov v tomto roku sa nevyskytli.

Bytová a stravovacia kultúra

Socialistické zriadenie umožňuje všetkým obyvateľom nad 18 rokov sa zamestnávať. Tieto pracovné možnosti obyvateľstvo Svidníka nachádza v Odevnom závode, v rôznych závodoch, podnikoch, úradoch a školách.

V dôsledku toho, že zamestnanosť stúpa a že sú dobré zárobkové príjmy, preto stúpa aj životná úroveň pracujúcich, čo sa prejavuje najmä v bytovej kultúre. Pracujúci si pekne a komfortne zariaďujú byty so spálňou, s jedálňou, s kuchyňou a ostatným príslušenstvom. Každá rodina má elektrické osvetlenie a taktiež používa rôzne kuchynské spotrebiče elektrické a rádio, televízor, práčku, chladničku a iné. V bytoch sú splachovacie WC a kúpeľňa, novšie byty v bytovkách majú už aj ústredné kúrenie. Mesačné nájomné za jeden kompletný dvojizbový byt v bytovkách je 40 Kčs, čo činí z priemerného mesačného platu 1500 Kčs len nepatrnú čiastku.

S bytovou kultúrou rastie aj náročnosť v stravovaní, čo sa najmä prejavuje na tradičných vianočných a veľkonočných sviatkoch, krstinách, svadbách a tzv. „kermešoch“. Treba poznamenať, že pri tom sa používajú liehové nápoje, najmä vodka a pivo.

Vo všedných dňoch je zaužívaný tento stravovací režim: raňajky, obed, olovrant a večera. V jedálnom lístku prevládajú tieto jedlá: zemiaky, mlieko, kapusta, múčne jedlá. Typické jedlá sú múčne jedlá a síce pirohy, rezance, halušky.

Treba poznamenať, že miestne obyvateľstvo už veľmi upúšťa od pôstnych jedál, ktoré v minulosti prevládali počas celého roku. Pôstne dni ešte udržujú prevažne vekove starší ľudia najmä pred vianočnými a veľkonočnými sviatkami.

Ceny hlavných potravín ku dňu 31. decembra 1962:

1l mlieka 2 Kčs	1kg kryštálového cukru 8.60 Kčs
1kg masla 38 Kčs	1ks vajce 1,40 Kčs
1kg bravčovej masti 22-32 Kčs	1kg bravčové mäso I akosti 32 Kčs
1kg soli 1,50 Kčs	1kg hovädzie mäso I akosti 24 Kčs
1kg hrubej múky 3,80 Kčs	1q zemiakov 50 Kčs
1kg hladkej múky 3,20 Kčs	

Hospodársky život

Poľnohospodárstvo

Prvý tajomník ÚVKSC súdruh A. Novotný na XII. zjazde KSC zdôraznil, že hlavnou úlohou našej spoločnosti treba považovať rozvoj poľnohospodárskej výroby, bez ktorého nie je možné zabezpečiť ani proporcionálny vývoj hospodárstva ani zvýšenie životnej úrovne ľudu. Splnenie tejto úlohy je súčasne podmienkou pre postupné vyrovnanie podstatných rozdielov medzi mestom a dedinou, podmienkou pre ďalšie zblíženie družstevných roľníkov a robotníckou triedou. Preto sa vytyčuje úloha vyrovnať do roku 1970 úroveň poľnohospodárstva na úroveň priemyslu, ako podmienku materiálno-technickej základne pre prechod ku komunistickej spoločnosti.

V súčasnej dobe poľnohospodárstvo ešte nie je ujednotnené a vedie sa v troch sektoroch, t.j. sektor družstevný, sektor štátnych majetkov a súkromný sektor.

Prevažná časť poľnohospodárov pracuje v socialistických sektoroch, buď v JRD alebo ŠM a len nepatrná časť sú súkromne hospodáriaci roľníci.

Spôsob obrábania pôdy v socialistických sektoroch sa prevádza použitím poľnohospodárskych strojov a mechanizácie, ale súkromnohospodáriaci obrábajú pôdu tradičným starým spôsobom konským alebo kravským poľahom. Vo Svidníku v tomto roku ešte bolo 12 súkromnohospodáriacich roľníkov v menšou výmenou pôdy.

Stav a výsledky poľnohospodárskej výroby v roku 1962 ešte neboli uspokojivé ani na Jednotnom roľníckom družstve vo Svidníku, lebo nedosahovala sa hrubá priemerná rastlinná a živočíšna výroba. Hektárové výnosy u jednotlivých plodín boli dosiahnuté nasledovne: Pšenica 18g, raž 8g, jačmeň 16g, ovos 10g, zemiaky 45g, krmna repa 300g. Niektoré plodiny nedosahovali plánované výnosy a zemiaky boli vysoko pod plán. Nedosiahnuté hektárové výnosy najmä u raži, ovsa a zemiakov boli ovplyvnené nepriaznivými poveternostnými podmienkami.

Stav hospodárskych zvierat dodržaný následne: Plán hovädzieho dobytku bol 240ks a skutočnosť k 31. decembru 1962 216ks. Z toho plán kráv bol 100ks a skutočnosť 73ks. Plán ošípaných bol 220ks a skutočnosť bola 221ks.

Jednotné roľnícke družstvo riadi správa na čele s predsedom inž. M. Bučkom. Práca bola organizovaná v 3. pracovných skupinách rastlinnej výroby a 1. živočíšnej skupiny.

Odmeňovanie za prácu sa prevádzalo pracovnými jednotkami. Pracovná jednotka v tomto roku bola dosiahnutá 10 Kčs.

Štátne majetky vo Svidníku novovybudovaný hospodársky dvor na rázcestí Ladomirová - Kapišová. Odmeňovanie na ŠM sa prevádza podľa vykonanej práce stálym mesačným platom.

V tomto roku JRD odovzdalo do používania 130 ha pôdy ŠM, a to preto, že JRD má málo pracovných síl a nie je v stave všetku pôdu obhospodarovať.

Priemysel a obchod vo Svidníku

Svidník bývalé okresné mestečko má tieto priemyselné a obchodné podniky, ktoré slúžia nie len Svidníku, ale celému okoliu:

1. Odevný závod kpt. Nálepku, ktorého riaditeľom je Ján Michrina. V závode pracuje 1200 pracovníkov na 2 zmeny. Závod šije detskú kolekciu
2. Reštauračný okresný podnik, riaditeľ ktorého je Garbarčík. Tento podnik má na starosti všetky reštaurácie, výčapy, bufety a hotely v okrese Bardejov.
3. Podnikové riaditeľstvo štátneho obchodu má na starosti všetky predajne potravinárskeho obchodu Mäsny, Zelovoce v Bardejove, Stropkove, Giraltovciach a vo Svidníku. Riaditeľom podniku je Siňár Vasil'.
4. Podnikové riaditeľstvo Štátne lesy. Riaditeľom podniku je Jozef Lacko.
5. Komunálne služby miestneho hospodárstva, v pôsobnosti ktorého sa nachádza holičstvo, kaderníctvo, cukráreň, pohrebníctvo, požičovňa priemyselného tovaru, rádioopravovňa, autoslužba, fotoslužba, pilkárstvo, sklenárstvo, oprava pančúch, údržba poriadku a čistoty Svidníka. Riaditeľom podniku je Rodák Ján.
6. Štátna poisťovňa, ktorá má na starosti uzatváranie poistenia všetkého druhu v celom okrese. Riaditeľom podniku je Michal Andrejko.
7. Štátna sporiteľňa, ktorého riaditeľom je Pribula Andrej.
8. Okresný stavebný podnik, ktorý prevádza menšie stavby, adaptácia a opravy budov. Vedúcim podniku je Macko.
9. Poštový úrad s telefónnou a telegrafnou službou. Vedúcim úradu je Ján Mikitka.
10. Traktorová stanica, ktorá má na starosti opravu poľnohospodárskych strojov. Vedúcim stanice je Jenčo.
11. Výkupný závod poľnohospodárskych výrobkov, ktorého vedúcim je Juraj Džupin.
12. Oddelenie autobusovej a nákladnej dopravy. Vedúcim oddelenia je Klekner.
13. Pekáreň, kde sa vyrába chlieb a pečivo rôzneho druhu. Vedúcim pekárne je Peter Chudík.

Kultúra, šport a školstvo.

Kultúrny rast obyvateľstva

S rozvojom ekonomiky rastie životná úroveň a tiež kultúrna úroveň obyvateľstva, čo je zvlášť badateľne vo Svidníku. Ľudia sú náročnejší na kultúru bývania a stravovania a taktiež prejavujú veľký záujem o kultúrno-spoločenský život, čo sa prejavuje v hojnom

navštevovaní divadiel, kín, čítaním kníh, predplácaním novín a časopisov. Takmer v každej domácnosti sa nachádza rádio a v poslednej dobe zvlášť javí sa veľký záujem o televízory.

O kultúrny život mestečka Svidníka stará sa Osvetový dom vo Svidníku, ktorý sa zameriava na organizovanie divadelných a estrádných vystúpení ako aj na organizovanie rôznych osláv z príležitosti štátnych sviatkov. V tomto roku boli oslavy:

1. 17. výročie oslobodenia Svidníka.
2. Februárové udalosti, t.j. deň víťazstva pracujúceho ľudu.
3. Medzinárodný deň žien.
4. Oslavy 1. mája – Sviatok práce.
5. Oslavy 9. mája – oslobodenie ČSR.
6. Medzinárodný deň detí – 1. jún.
7. Slovenské národné povstanie – 29. augusta.
8. Výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie – 7. novembra.
9. Privítanie štafety priateľstva a mieru – 25. novembra.

V priebehu roka vo Svidníku vystupovalo skoro každý mesiac Ukrajinské národné divadlo z Prešova. Mimo toho s úspechom hosťovalo Divadlo Jonáša Záborského z Prešova a Armádny súbor z Prahy.

V tomto roku bol zorganizovaný ochotnícky divadelný krúžok pri Strednej všeobecnovzdelávacej škole vo Svidníku. Za režirovania učiteľa Vasil'a Franka bola nacvičená divadelná hra od Sofronova „Vydatá kuchárka“. S touto činohrou vystúpili dvakrát vo Svidníku, hosťovali vo Vyšnom Mirošove, V Krajnej Pol'ane a v Kružľovej. Tak tiež s touto hrou zúčastnili sa na krajskej súťaži v Snine, kde sa umiestnili na prvom mieste.

Nie len o divadlo, ale aj o film javil sa veľký záujem. V kine Dukla sa premieta film každý deň okrem piatku. Premietajú sa najviac sovietske filmy, o ktoré sa javí veľký záujem, aj o filmy inej výroby je tiež nie menší záujem.

Veľmi úspešný bol prvý filmový festival, ktorý sa konal v dňoch 24.-26. februára 1962. Na tomto festivale boli premietnuté české filmy: Zbabelec, Tereza, Florián. Na 6 filmových predstaveniach bolo 1420 návštevníkov. Na záver festivalu bola usporiadaná beseda za účasti čl. filmovej delegácie s pracujúcimi.

Na úseku Miestnej ľudovej knižnice boli zaznamenané tieto úspechy. Za rok 1962 bolo vypožičaných viac ako 11 000 kníh, z toho prevažne časť beletrie a mládežníckej literatúry.

Šport

Vo Svidníku bola organizovaná telovýchovná jednota, ktorá nesie názvu Slovan. V tomto roku bola premenovaná na Odevu a pričlenená do Odevného závodu vo Svidníku. Táto jednota sa zameriava výlučne na šport futbal a brala účasť v okresnej súťaži. Tajomníkom jednoty je Jozef Brudňák, ktorý už niekoľko rokov je organizátorom futbalovej sekcie a zasluhuje si za to uznanie.

Dukelský beh

Tradičný Dukelský beh sa konal vo Svidníku už po piaty ráz. V V. ročníku cestného behu Dukla- Svidník (20 km) štartovalo 17 pretekárov. Pretekári odštartovali od Pamätníka padlých hrdinov na Dukle, kde položili vence. Zvíťazil Tr. Kania (Slávia Košice) za 1:04,10 h., pred M. Česákom (ČH Praha) 1:04,40 hod. Najstarší 47 ročný pretekár Barila (ČH Bardejov) ma čas 1:18.52 hod. Cieľ pretekov bol na novom štadióne TJ Odeva Svidník.

Inštalovanie múzea

V bývalej budove ONV vo veľkej zasadačke je inštalované múzeum Dukelských bojov. Toto múzeum zvlášť upútava pozornosť turistov a rôzne zájazdy, ktoré navštevujú Svidník. Počas letnej sezóny navštívilo toto múzeum 5 500 návštevníkov. Správcom múzea je Ján Jacura.

Festival vo Svidníku

Dňa 16. a 17. júna 1962 vo Svidníku konal sa VIII. dní slávnosti, piesní a tancov ukrajinského obyvateľstva Československa. Prvý deň viac ako 3 000 ľudí videlo 2 estrády: Estrádu mládeže na javisku amfiteátru a Večernú estrádu, pri vatre na bočnom javisku.

Druhý deň viac ako 18 000 pracujúcich videlo 3 estrády: Za nového socialistického človeka, Makovica spieva a vyvrcholením bola odpoľudňajšia Estráda priateľstva.

Vo všetkých estrádach vystupovalo 51 kolektívov umeleckej ukrajinskej ľudovej tvorivosti. Mimo toho hosťoval slovenský súbor Radosť z Dolšinej, súbor Magura z Kežmarku, český súbor zo Vsetína, maďarský súbor z Plešivca. Na festivale vystupovali aj zahraničné súbory a to Rzešowiak z Poľskej ľudovej republiky a Zakarpatský súbor so Sovietskeho zväzu. Vyvrcholením bolo posledné vystúpenie festivalu Poddukelského ukrajinského národného súboru.

Všetky súbory ospevovali súčasný slobodný život a na slávu rodnej komunistickej strany. I keď v tomto roku amfiteáter bol rozšírený o 3 000 miest, no zase neuspokojil všetkých návštevníkov, ktorí prišli od Sniny, Humenného, Medzilaboriec, Stropkova, Bardejova, Sabinova, Prešova a Starej Lubovni.

Všetci účastníci boli veľmi nadšení s estrádnymi výstupmi, lebo všetky výstupy boli na druhej umeleckej výške, tak po stránke hudobno-speváckej ako aj tanečnej.

Zo Svidníka vystupovali tieto súbory: Hudobno-tanečný súbor SVŠ pod vedením A. Dulebu, J. Tančina a M. Šlepeckej. Súbor DD pod vedením Ž. Dzurendovej a A. Kudlovej, súbor Poľnohospodárskej školy a súbor Odevného závodu KN.

Školstvo

Nový školský rok 1962-63 sa slávnostne započal spoločne Základnej deväťročnej školy so Strednou všeobecnovzdelávacou školou a Poľnohospodárskym učilišťom vo Svidníku dňa 3. septembra 1962 na amfiteátri za účasti vyše 1 000 detí školskej mládeže.

Na tomto slávnostnom akte brali účasť okrem učiteľských kolektívov aj vedúci Okresného odboru školstva Vasil' Vančišin, predseda miestneho výboru KSS a predseda Združenia rodičov a priateľov školy Ján Rodák, predseda MNV Jozef Kostík ako aj iní miestni činitelia.

V tomto školskom roku ZDŠ a SVŠ majú spolu 26 tried a vyše 800 žiakov, z toho 22 tried I. cyklu, t.j. 1.-9. ročníky a II. cyklu, t.j. 1.-3. Ročník SVŠ. Mimo toho je pri škole organizovaná Večerná odborná škola Odevy s 1. a 2. Ročníkom. V I. cykle je 12 tried slovenských a 10 ukrajinských. V triedach SVŠ je vyučovaný jazyk ukrajinský.

Riaditeľom školy je Štefan Minčič, zástupcovia riaditeľa sú Jozef Tančín a Juraj Lipčák. Všetkých učiteľov na škole vyučuje 37. Učitelia sú prevažne mladšieho veku, ktorí školu absolvovali po 1945 roku. Premiestňovanie učiteľov, t. č. nenastalo, lebo sa kádre stabilizujú.

Všetci učitelia bývajú v bytovkách a len dvaja učitelia bývajú vo vlastnom rodinnom domku. Prevažná väčšina učiteľov sa stravuje v školskej jedálni.

Kvalifikácia učiteľov zodpovedá stupňu, na ktorom vyučujú. Na I. stupni, t.j. 1.-5. ročníku sú 2 učiteľky bez učiteľskej kvalifikácie, na ročníkoch 6.-9. a SVŠ sú všetci učitelia s vysokoškolským vzdelaním, ale nie všetky predmety sa odborne vyučujú podľa získanej kvalifikácie. Do t. č. predmety ako telesná výchova, práce v dielňach a na školskom pozemku, cudzie jazyky – nemecký a anglický vyučujú učitelia, ktorí nemajú preto kvalifikáciu.

Poľnohospodárske učilište má 3 triedy. Riaditeľom školy je Jozef Novák.

Mimo toho je organizovaná Poľnohospodárka škola pre pracovníkov z praxe. Riaditeľom školy je Jozef Chudík.

Zdravotníctvo

Naša strana a vláda veľkú pozornosť venuje zdraviu človeka a pre tento účel vychováva lekárske katedry a ostatný zdravotnícky personál. Buduje nové liečebné ústavy, nemocnice nie len v mestách, ale aj vo väčších obvodných sídlach. Takéto obvodné zdravotné stredisko je aj vo Svidníku, Ústav národného zdravia, ktorý má v pôsobnosti nemocničnú a poliklinickú starostlivosť. UNZ vo Svidníku o zdravie obyvateľstva sa stará preventívnymi opatreniami ako očkovaním, povinnými prehliadkami, ako aj priamou lekárskou pomocou. Priama lekárska pomoc je poskytovaná v obvodných zdravotných strediskách a v nemocnici. Svidník je rozdelený do dvoch zdravotných stredísk, ktoré majú na starosti Dr. M. Pribulla a Dr. Ulbrik. Mimo toho je oddelenie detské a zubné.

Treba poznamenať, že v tomto roku v mesiaci februári sa veľmi pošírila epidemická choroba chrípka, ktorá postihla veľký počet obyvateľstva a v dôsledku toho aj vyučovanie na školách bolo prerušené na dobu 3. týždňov.

Sociálna starostlivosť o deti

K najzávažnejším úlohám v oblasti školstva patrí ďalší rozvoj predškolskej a mimoškolskej starostlivosti o deti, čo sa pomôže rodinám s viac deťmi. Postupne sa zriaďujú jasle, materské školy a družiny mládeže, aby tak umožnili ďalšiu zamestnanosť žien z domácnosti.

V dôsledku toho aj vo Svidníku boli zriadené jasle s kapacitou 40 detí v adaptovanej budove bývalého okresného sekretariátu KSS. V jasliach sa prijímajú deti od 9 mesiacov do 3. rokov s celodennou starostlivosťou. Jasle podliehajú pod spravovanie Miestneho národného výboru a pod lekársky dohľad UNZ. Vedúcou týchto jasiel' je zdravotná sestra Margita Chudíková.

Druhou takou ustanovizňou, kde je celodenná starostlivosť pre deti od 3.- 6. roku je Materská škola. MŠ je umiestnená v bývalej budove národnej školy, ktorú navštevuje 60 detí. **Riaditeľkou školy je...**

Vzhľadom na to, že v Odevnom závode KN pracuje veľa matiek, preto počnúc 1. novembrom bola zriadená Závodná materská škola s počtom 50 detí, ktorá je umiestnená v prispôsobených miestnostiach v bytovke. Riaditeľkou Závodnej materskej školy je Anna Kucerová.

Pri ZDŠ je zriadená družina mládeže, ktorú navštevujú žiaci 1.-5. ročníka v mimo vyučovacom čase. Žiaci prichádzajú do družiny o 8. hodine, kde je o nich postaraný pedagogický dohľad a stravovanie.

Pri tejto družine je zriadená jedáleň pre žiakov ZDŠ 1.-9. ročníka, kde sa podávajú obedy pre 150 žiakov.

Tak jasliach, v materskej škole ako aj v družine mládeže je bezplatná starostlivosť o deti, platí sa len minimálne poplatky za stravovanie podľa príjmov rodičov a podľa počtu detí v rodine.

Treba poznamenať, že štát vypláca na deti rodinné prídavky a to na prvé dieťa 70 Kčs, na druhé 100 Kčs a na každé ďalšie 230 Kčs.

Verejný život

Udalosti miestneho razu

Už sa stáva tradíciou, že každoročne novo narukovaní vojaci leteckého učilišťa košickej posádky skladajú vojenskú prísahu vo Svidníku pred Pomníkom sovietskej armády. Takáto slávnostná vojenská prísaha bola v mesiaci decembri 1962, na ktorej brali účasť aj pionieri a zväzáci zo svidníckych škôl.

Je už 18 rokov čo Svidník bol bojišťom operácii sovietsko-nemeckej vojny, kde front trval celých 4 mesiacov, ale do dnes sa ešte nachádzajú míny, ktoré naložili fašistické nemecké vojská, a ktoré ešte stále ohrozujú ľudské životy pokojného svidníckeho obyvateľstva. V dôsledku toho, aj tohto roku v letných mesiacoch (júl a august) zúčastnil sa vojenský odminovací útvar na hľadanie a odstraňovanie mín v údolí rieky Ondavy a Ladamirky. Bola nájdená mína aj na dvore rodiny Šelest'akovej, kde pred 14 rokmi tak tiež výbuchom míny boli usmrtení otec a zať.

Ohlas udalosti zo štátu XII. zjazd KSČ

XII. zjazd KSČ sa konal v dňoch 4.- 8. decembra v Prahe. Do predsedníctva za Východoslovenský kraj bola delegovaná s. Melánia Alexovičová, učil I. ZDŠ v Bardejove,

ktorá v roku 1953-58 učila na SVŠ vo Svidníku. Členom UV KSC bol zvolený aj V. Biľak, minister a povereník pre školstvo v Bratislave, rodák z Krajnej Bystrej.

Zo zjazdu bolo vynesené uznesenie o hlavných smeroch ďalšieho rozvoja našej socialistickej spoločnosti. Zjazd sa skončil s predvolením: Nech žije mier, Nech žije marxizmus-leninizmus, So sovietskym zväzom na večné časy.

Počas rokovania XII. zjazdu občania Svidníka s veľkým záujmom sledovali priebeh zjazdu tak rozhlasom ako aj televíziou. V závodoch, podnikoch a školách boli živé debaty pracujúcich, ktorí jednomyselne schvaľovali prednesenú správu a diskusiu delegátov.

Úspešne vyznel ohlas XII. zjazdu v OZKN vo Svidníku, lebo kolektívy súťažili medzi sebou o titul Brigáda soc. práce a po úspešnom splnení súťaže celý závod bol pomenovaný na Závod XII. zjazdu KSC.

Ohlas z medzinárodných dôležitých udalosti

Vo vesmíre opäť sovietsky človek.

V sobotu 11. augusta o 11:00 hod. čl. rozhlas ohlásil mimoriadnu správu TASS-u o vyslaní kozmickej lode Východ 3 s kozmonautom majorom A. G. Nikolajevom. Ešte viac upútalo ľudstvo celého sveta pozornosť nasledujúci deň, keď zase bolo ohlásene, že kozmonaut Popovič odštartoval na kozmickej lodi Východ 4.

Táto správa rozletela sa ako blesk po celej krajine. Počuli ju pracovníci vo všetkých závodoch, na všetkých pracoviskách.

Kozmickí bratia Nikolajev a Popovič naraz šťastne pristáli na zemi 14. augusta o 10. hodine.

Ohlas z medzinárodnej situácie

Celý 1962 rok prežili sme vo zvýšenom medzinárodnom napätí a vo zvýšenom boji mierových síl za udržanie svetového mieru, v boji za odrazenie pokusov imperialismu vyvolať vojnu.

O tom sme sa presvedčili najmä v mesiacoch novembri a decembri. Americkí imperialisti priviedli svet až na samotný okraj nukleárnej svetovej vojny. Zaslepení nenávisťou voči revolučnej Kube, ktorá ako prvá krajina na americkom kontinente pozdvihla zástavu socializmu, sa rozhodli pre vpád do tejto hrdinskej krajiny a pre jej zničenie. Za bezprostrednú zámlenku si Spojené štáty americké vzali existenciu raketových zbraní, ktoré Sovietsky zväz poskytol na obranu Kuby v súvislosti s bezprostredným nebezpečenstvom nového agresívneho vpádu na Kubu.

Za odvrátenie vpádu a zmarenie plánov voči slobodnej Kube a tým i odvrátenie svetového vojnového konfliktu, môže ľudstvo vďačiť len pevnému, rozumnému a zodpovednému postoju Sovietskeho zväzu a jeho dôslednej mierovej politike.

V záujme zachovania mieru, v záujme zabráneniu termonukleárnej vojny vydal Sovietsky zväz vyhlásenie, že demontuje základne určené na ochranu nezávislosti a slobody Kuby, ak Spojené štáty americké dajú záruku, že odvolajú blokádu a že nenapadnú Kubánsku republiku. Tento rozhodný krok Sovietskeho zväzu dal záruku úspechu mieru pre Kubu a pre ľudstvo celého sveta.

Odvrátenie krízy v Karibskom mori znovu ukázalo, aké nebezpečenstvo hrozilo ľudstvu z puhej existencie nukleárnej zbrani. Tieto udalosti znovu potvrdili, že je oprávnená požiadavka socialistických krajín uzavrieť mierovú zmluvu s Nemeckom. Nedoriešené pozostatky druhej svetovej vojny, vojenská okupácia západného Berlína, nebezpečné militaristické a revanšistické výčiny v Nemeckej spolkovej republike, to sú iskry, z ktorých by mohol vzniknúť nový vojnový požiar.